

ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ — ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਇਕ ਅੱਜਬ ਵਰਤਾਰਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੋਣ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਘਟੀਆ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦੇਵੋ ਤੇ ਫੇਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਚੁਣੌਤੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਖਲਾਕ ਤੋਂ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਦਮ ਮੁੱਕਰ ਹੀ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਤਰਦੀਦ ਕਰ ਦੇਵੋ 'ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ।' ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੈਸ ਰੀਪੋਰਟਰ ਦੇ ਕੰਨ ਡੋਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਭੋਕਾ ਹੈ, ਉਹਨੇ ਅਮਰਾਵਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਕ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮੋਨਿਕਾ ਲੇਵਿੰਸਕੀ ਨਾਲ ਤੁਲਣਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਮੋਨਿਕਾ ਲੇਵਿੰਸਕੀ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲਿੰਟਨ ਦੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਭੀੜ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕਰੜਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹ-ਧੀ ਬਾਰੇ ਇਹੋ-ਜਿਹੇ ਸਬਦ ਵਰਤੋਂ ਇਖਲਾਕ ਤੋਂ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਫ਼ਸੋਸ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਲਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜਾਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਵਜੋਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦੇਂਦੇ ਸੀ। ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਖੰਡ ਸੀ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਤੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਇਹ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਰੀਪੋਰਟਰ ਨੇ ਗਲਤ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਰੀਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਸੀ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੀ ਕੋਈ ਫੋਟਾ-ਮੋਟਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਰਗਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸੀ। ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰੀਪੋਰਟ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦਾ ਝੂਠ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੱਤਮ ਜ਼ਰੀਫ਼ੀ ਉਤੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਹੈ। ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਭੈੜੀ ਗਾਏ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਬਰਕਤ ਹੈ। ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰਖਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ

ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਜਾਰਜ ਫਰਨਾਡੇਜ਼ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਬੜੀ ਢੀਠਤਾਈ ਨਾਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਬਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਿਵਾਏ ਦੋ ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਲਾ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਤੂੰ ਕੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਇਖਲਾਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨਾਲ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਖੁਰਲੀਆਂ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਮਾਰਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੇ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਚੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਗਾੜੇ। ਜਹਾਜ਼ੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰਕੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਤਰੋਸਗੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਫਿਰਕੂ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਏਨੀ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਤਮੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਬਟਨ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈ। ਲੋਫਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਾਕੁਨ ਨੰਗੀ ਛਾਤੀ ਦਿਖਾ ਦਾ ਫਿਰਦਾ ਏ।

ਕਾਰਗਿਲ ਬਾਰੇ ਝੂਠ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਏ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਫ਼ਸ਼ਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੂੰ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੋਂਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਏ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਵਾਜਪਾਈ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਔਰਤ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਪਰ ਕੀ ਜਾਰਜ ਫਰਨਾਡੇਜ਼ ਵਰਗੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ? ਐਸਾ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਜੋ ਅਹਿਮ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਨਲਾਇਕੀ ਛੁਪਾਣ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿ ਦੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਝੂਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਫੇਰੀ ਬਰਤਰਫ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਦੋਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਤਰਦੀਦ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਦੋਗਲਾ ਬੰਦਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਬੜੀ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰੇਡੀਓ ਜਾਂ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਰੱਸੇ ਫਾਹੇ ਲਾਉਣ ਜੋਗੇ ਹਨ'। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਡਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਹੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਖਲਾਕੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣੀ ਇਕ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦੀ। ਜੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਉਹਦੇ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਦੀ ਗੰਦੀ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਦੀ ਸੂਚਕ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਬਕਵਾਸ ਕਰਨੀ 'ਤੇ ਫੇਰ ਮੁੱਕਰ ਜਾਣਾ 'ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ' ਇਕ ਬੜਾ ਹੀ ਗ਼ਲਤ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੋਗਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।